

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Vágó Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal alperes ellen bányaműszaki üzemi terv módosítási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben - amelybe a felperes pernyertessége érdekében a dr. Vágó Péter ügyvéd által képviselt Egyesület beavatkozott - a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 14.K.21.017/2005/23. számú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 25. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem elbírálása folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 14.K.21.017/2005/23. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felperes felülvizsgálati költségeit maga viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bányahatóság 2003. január 28-i határozatával jóváhagyta az „S. szén” védőnevű bányatelken üzemelő külfejtéses bánya 2003-2007. évekre szóló kitermelési műszaki üzemi tervét.

A bányatelken 294.000 tonna barnaszén, 136.000 m³ kavics, 53.000 m³ humusz és 1.131.000 m² meddő mennyiséggel kellett a bányavállalkozónak elszámolnia.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2003. május 28-i határozatával a műszaki üzemi tervre vonatkozó elsőfokú határozatot helybenhagyta.

Az O. Kft. 2004. június 1-jén az üzemi terv módosítását kérte az elsőfokú bányahatóságtól. A módosítás szerint a kitermelhető mennyiség barnaszénből 311.000 tonna, kavicsból 109.000 m³, illetve 1.268.000 m³ meddő és 63.000 m³ humusz.

A módosítás szerint a 7C1 mező felperes irányában fennálló 300 m-es védőtávolsága 200 m-re csökken, oly módon, hogy a kitermelés,

illetve a szállítás is a 200 m-es távolságon megépített védőtöltés bányáüreg felőli oldalán történhet.

Az elsőfokú bányahatóság a letakarítás során kitermelt kavics bányatelek területéről történő értékesítését és szállítását nem engedélyezte. Előírta továbbá, hogy a környezetvédelmi felügyelőség által meghatározott légszennyezettségi mérési és adatszolgáltatási kötelezettségnek eleget kell tenni, és mérési adatokkal kell igazolni, hogy a védőtávolság csökkentése nem okoz határérték-túllépést.

Az elsőfokú bányászati hatóság az 5B2 tömbben a bányászati tevékenységet az ott élő - fokozottan védett - haris madárra tekintettel megtiltotta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2005. március 10-i határozatával az elsőfokú határozatot részben megváltoztatta, és törölte a kavics értékesítésére és elszállítására vonatkozó tilalmat, előírta továbbá a szomszédos lakótelep zajterhelési mérésének elvégzését.

A felperes keresetében az alperes határozatának - az elsőfokú határozatra kiterjedő - hatályon kívül helyezését kérte.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság jogerős ítéletében a felperes keresetét elutasította.

Ítéletének indokolásában az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény /a továbbiakban: Áe./ 72. § /1/ bekezdésére és 3. § /4/ bekezdésére figyelemmel megállapította, hogy a felperes keresetösségi joga csupán az alperesi határozattal érintett jogainak, törvényes érdekeinek sérelmére vonatkozhat, keresetösségi jog hiányában azonban nem kifogásolhatja alappal a fokozottan védett haris madár élőhelyének zavarásával kapcsolatos vizsgálat elmaradását, a Natura 2000 terület esetleges sérelmét, azt, hogy a bányászati tevékenység hullámterületen került engedélyezésre, hogy a bányatelek mezőgazdasági célú hasznosításra van kijelölve, hogy elmaradt a tűzoltóság szakhatósági megkeresése, illetve a kérelmező kft-t bányászati bírság-fizetési kötelezettség terhelte.

A megyei bíróság hangsúlyozta, hogy az alperesi határozat a felperes jogát, jogos érdekét annyiban érinti, amennyiben a kérelmező kft. által végzett tevékenység a felperesi ingatlanra kedvezőtlen hatást gyakorol, a bányászattal okozott zaj, por, környezeti ártalom életminőségét befolyásolja.

Ezzel összefüggésben a felperes vitathatja az eredeti műszaki üzemi tervben 300 m-ben meghatározott védőtávolság 200 m-re való csökkentését.

A megyei bíróság rámutatott arra, hogy a 47/2004. /III. 18./ Kormányrendelettel módosított, a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. /II. 14./ Kormányrendelet /a

továbbiakban: Lev. korm. r./ 2. számú melléklet 12/1. pontja értelmében védelmi övezetet kizárólag a 100.000 tonna/év mennyiséget elérő, illetve a 25 hektáros területet meghaladó nagyságú bánya esetén kell kijelölni.

Utalt arra, hogy a felperes a várható zaj- és porszennyezésre vonatkozó adatot nem közölte, illetve e körben szakértői bizonyítást sem indítványozott; ezért a védőtávolság 200 m-re való csökkentése nem sértett jogszabályt.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 67. § /2/ bekezdés a/ pontjára, valamint a környezeti hatásvizsgálatról szóló 20/2001. /II. 14./ Kormányrendelet /a továbbiakban: Hat. korm. r./ 2. § /1/ bekezdés bf/ és bg/ pontjára utalással megállapította, hogy a műszaki üzemi terv módosítása során a bányászattal érintett terület 10 ha 840 m²-ről 11 ha 6.443 m²-re növekedett, az 5B2 mezőn azonban bányászati tevékenység nem végezhető, így a terület legalább 25 %-os növekedése nem állapítható meg.

A tevékenység volumene sem nőtt legalább 25 %-kal /294.000 tonna - 311.111 tonna barnaszén, illetve 136.000 m³ - 109.000 m³ kavics, továbbá 53.000 m³ - 63.000 m³ humusz, és 1.131.000 m³ - 1,268,000 m³ meddő/.

Eredetileg ugyan a felperes nem volt jogosult a leművelt kavics értékesítésére, azonban külszíni fejtés esetében ahhoz, hogy a bányavállalkozó a barnaköszénhez hozzájusson, a felette levő talajréteget, kavicsréteget is meg kell mozgatnia; a kavicsot tehát a bányavállalkozó az eredeti műszaki üzemi terv alapján is letermelte, azt azonban nem szállította el, hanem a területen meddőként elhelyezte. Ily módon a műszaki üzemi terv módosítása és a kavics értékesítésének engedélyezése csak a kavics területről történő elszállítását - mint többlet-tevékenységet - eredményezi; ugyanakkor a bruttó kavicsmennyiség csökkent /136.000 m³-ről 109.000 m³-re/.

A megyei bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem valósul meg olyan mértékű növekedés, amely az üzemi terv alapjául szolgáló környezetvédelmi engedély felülvizsgálatát indokolttá tenné.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatalát, másodlagosan a megyei bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Áe. 3. § /4/ bekezdésében foglaltakat, mert nem vizsgálta érdemben a tűzvédelmi követelmények érvényre juttatását, holott ahhoz a felperesnek jelentős - az élet- és vagyonbiztonsághoz kapcsolódó - joga fűződik. E körben kifogásolta, hogy az engedélyezési eljárásban nem vett részt a bányászatról szóló 1993. évi CLVIII. törvény /a továbbiakban: Bt./ 27. § /2/ bekezdésének előírása ellenére a tűzvédelmi szakhatóság. A hullámterek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek

használatáról és hasznosításáról szóló 46/1999. /III. 18./ Kormányrendelet /a továbbiakban: Hullám korm. r./ 6. § /3/ és /5/ bekezdésére hivatkozással előadta, hogy az S. folyó hullámterében bányászatot folytatni nem lehet, ami a felperes jogait, árvízvédelmi szempontból érinti.

A felperes kifejtette, hogy a bányatelek területét V. Község Önkormányzatának Települési, Rendezési Terve mezőgazdasági célú hasznosításra jelölte ki - bányászati tevékenység folytatását tehát nem teszi lehetővé -, ami szintén érinti a felperes árvízvédelemmel kapcsolatos érdekeit.

A felperes előadta, hogy a bányászati hatóság annak ellenére engedélyezte az üzemi terv módosítását, hogy a felperest bányászati bírság-fizetési kötelezettség terhelte, holott a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. /XII. 19./ Kormányrendelet /a továbbiakban: Bt. vhr./ 13. § /4/ bekezdése szerint a műszaki üzemi terv nem hagyható jóvá, ha a bányavállalkozónak bányászati bírságtartozása áll fenn.

A felperes álláspontja szerint a műszaki üzemi terv-módosítás csak a környezetvédelmi engedély módosítása esetén lett volna elfogadható. E körben utalt a Kvt. 67. §-ára, a Bt. 27. §-ára, valamint a Hat. korm. r. 2. § /1/ bekezdés bf/ és bg/ pontjára.

Rámutatott arra, hogy a kavicsértékesítés engedélyezésével a kitermelt anyagmennyiség is legalább 25 %-kal növekedett, és nagymértékben növekedett a 7C1 mező területe is, miután a másik /5B2/ bányarészben a bányászati tevékenység folytatását a bányahatóság megtiltotta.

Utalt arra, hogy a Hat. korm. r. külön is környezeti hatásvizsgálat-köteles tevékenységnek tekinti a szénbányászatot, illetve az egyéb bányászatot; sérelmezte, hogy a kavicsbányászat - mint környezethasználat - hatásait nem értékelték, és ez a tevékenység a 200 méter távolságban lakó felperest hátrányosan érinti. Utalt arra is, hogy a szénkitermelés önmagában is 23 %-os mértékben növekedett.

Álláspontja szerint az eredeti műszaki üzemi tervhez mérten többlet-tevékenységként jelenik meg a kavics rakodása és szállítása, amely további környezeti terhelést okoz. A felperes előadta, hogy a Müt. módosítása folytán a 7C1 területe a védősáv 300 m-ről 200 m-re csökkentése miatt 2,9712 ha-ról 4,7253 ha-ra növekedett, amely 59 %-os mértékű területnövekedést jelent.

Sérelmezte, hogy a perben a környezeti hatásvizsgálati dokumentáció nem került becsatolásra, így nem állapítható meg, hogy a kavics kitermelésének környezeti hatásait mennyiben értékelte.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A megyei bíróság jogerős ítéletének indokolásában helyesen mutatott rá arra, hogy a felperes kereshetőségi jogának hiánya, illetve korlátozottsága a kereset érdemi elutasításának alapjául szolgálhat.

Az ügyfél kereshetőségi joga a közigazgatási határozattal érintett jogainak és törvényes érdekeinek sérelmére vonatkozhat (Kfv.III.25.487/1993., BH 1994. 453.).

A Legfelsőbb Bíróság a felperes kereshetőségi jogának hiányára vonatkozó jogerős ítéleti indokolást /9. oldal 5. bekezdés/ teljes egészében osztotta.

A fokozottan védett haris madár élőhelyének zavarásával kapcsolatos előadás vonatkozásában utal arra, hogy az iratok között fellelhető térképkivonatokból kitűnően az 5B2 bányarész - amelynek művelését a hatóság megtiltotta - nem áll közvetlen összeköttetésben a bányászattal érintett 7C1 mezővel.

A hullámterületen történő engedélyezés nem befolyásolhatja az árvízvédelem színvonalát, hiszen a partvonalat megközelítő szállítási útvonal a jóváhagyott műszaki üzemi tervben nem szerepel; szállítási útvonal a Sajó folyó partvonalától mért 15 m távolságon belül - az üzemi terv előírása szerint - nem haladhat. Miután a bányatelek kijelölésére nem a felülvizsgált bányahatósági eljárásban került sor, az a körülmény, hogy az önkormányzat a területet mezőgazdasági célú hasznosításra jelölte ki, a műszaki üzemi terv módosítása körében nem vehető figyelembe.

A felperesnek - mint ingatlan-tulajdonosnak -, illetve a bánya közelében lakó személynek nincs ügyféli jogosultsága ate tekintetben, hogy a bányavállalkozónak milyen köztartozása áll fenn.

A megyei bíróság helyesen mutatott rá arra is, hogy a felperest a műszaki üzemi tervet módosító határozat csak annyiban érintheti, amennyiben a bányászati tevékenység a felperesi ingatlanra kedvezőtlen hatást gyakorol, a bányászati tevékenységgel összefüggő zaj, por, környezeti ártalom életminőségét befolyásolja.

A megyei bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes nem bizonyított olyan negatív hatást, amellyel összefüggésben a műszaki üzemi terv módosítására irányuló eljárás tekintetében jogszabálysértés lenne megállapítható.

A Legfelsőbb Bíróság kiemeli, hogy az eredeti műszaki üzemi terv jóváhagyását megelőzően a környezeti hatásvizsgálat megtörtént. Az eredeti műszaki üzemi terv alapjául szolgáló körülmények környezetvédelmi értékelése tehát a műszaki üzemi terv módosítási eljárás keretében már nem vizsgálható, és nem értékelhető.

A tevékenység módosulása körében a megyei bíróság helyes álláspontra helyezkedett, amikor azt rögzítette, hogy a bányatelek egészét tekintve sem annak területe, sem a tevékenység volumene nem növekszik 25 %-ot meghaladó mértékben.

A felperes sem vitatta, hogy a kitermelhető ásványi nyersanyag mennyiségében az eredeti műszaki üzemi terv is szerepeltette azt a kavicsmennyiséget, amelyet a barnaszén-bányászathoz le kellett termelni. A Hat. korm. r. 2. § /1/ bekezdés bf/ és bg/ pontja pedig a terület, valamint a tevékenység volumenének növekedését tekintti olyan körülménynek, amely jelentős módosulás esetén a környezeti hatásvizsgálat elvégzését indokolhatja.

Miután azonban az eredeti műszaki üzemi tervnek is részét képezte a kavics letermelése, a megyei bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy kizárólag a kavics elszállításából fakadó többlet környezeti terheléssel összefüggésben jelentkező negatív hatás vizsgálható. E negatív hatás kezelése érdekében írta elő az alperes a szomszédos lakóterület zajterhelési mérésének elvégzését a másodfokú környezetvédelmi szakhatósági állásfoglalás alapján. Az elsőfokú bányahatósági határozat tartalmazza a zajvédelmi töltés fenntartásának kötelezettségét, valamint szakhatósági állásfoglalás alapján a határérték feletti porterhelést okozó technológia tilalmát, illetve a levegő por-mérésének kötelezettségét.

Önmagában tehát a kavics rakodása és szállítása - mint többlet-tevékenység - a jóváhagyott műszaki üzemi terv módosítás szerinti technológia és munkavégzés esetén nem okozhat olyan határérték feletti káros hatást, amely a felperes jogait és törvényes érdekeit sértheti.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet alaptalannak találta, és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Miután az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes 36.000 Ft felülvizsgálati eljárási illetéket kérelmén lerótt, azt - mint a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltséget - a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján maga viseli.

Budapest, 2008. január 30.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Darák Péter sk. előadó bíró, Dr. Fekete Ildikó sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő